

7/15224

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- **2686**
Konu : Yazılı Soru Önergesi

03../08/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Başbakanlığa gönderdiğiniz 05.07.2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.
01.0.GNS.0.10.00.02-7/15224-24392/50316 sayılı yazı.

İlgi yazımız ekinde gönderilen, Balıkesir Milletvekili Ergün AYDOĞAN'a ait 7/15224
esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:
1- Görüş (2 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği: TBMM Başkanlığı'na
Bilgi: Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Ergün AYDOĞAN

Balıkesir Milletvekili

Esas No

: 7/15224

Tarım Bakanlığının koymuş olduğu nişasta bazlı şeker kotasının 10 dan 15 çıkartılması üreticilerimizi mağdur duruma düşürmüştür. Hüküm-etinizin aldığı karar sonucu yükseltilen bu kotayla şeker pancarı üreticisine bir darbe daha vurulmaktadır. Yapılan bu kota yükseltilmesi ile Ülkemiz genelinde yüzde 50 oranında artırılmasının pancar şekeri üretimine etkisi 120 bin tonluk üretim daralması, 210 bin dekar alanda pancar tarımı yapılmaması anlamına gelmektedir. Bu bilgiler ışığında;

SORU 1- Şeker tarımında 10 dan 15 çıkarılmasının gerekçesi nedir?

SORU 3- Bu kotanın yükseltilmesi ile neyin planlamasını yapmaktasınız?

SORU 5- Bu artırımla yapılan kota kimlere, ne şekilde fayda sağlayacaktır?

CEVAP 1-3-5-Sorulara ilişkin Türkiye Şeker Kurumundan alınan cevabi bilgiler aşağıda yer almaktadır: Ülkemizde şeker rejimi 4634 sayılı Şeker Kanunu ile düzenlenmektedir. Kanunun en önemli amacı; şekerde ülke içi arz talep dengesini tesis etmektir. Bu işlevini, arz yönetimi enstrümanı olan “Kota” sistemi vasıtasıyla gerçekleştirmektedir. Ülke ekonomisine katkı sağlanarak kaynakların etkin kullanımı ve talebe yetecek miktarda şeker pancarı ve mısır ile pancar şekeri ve nişasta bazlı şekerin yurt içinde üretimi ana hedeftir.

Kota uygulamasının başladığı 2002/03 pazarlama yılından itibaren, ithalat ve ihracat miktarları göz önüne alınarak bulunan yurtiçi nişasta bazlı şeker tüketimi yıllar itibariyle ticari bazda 340 bin ton ile 405 bin ton arasında değişmektedir. Kota uygulamasının başladığı 2002/03 pazarlama yılından itibaren NBŞ şirketlerince kendilerine tahsis edilen kotaların tamamı kullanılmaktadır. Bu durumda dahi ülke yurtiçi NBŞ talebi karşılanamamakta, dolayısıyla ithalat baskısı oluşmaktadır.

Bakanlar Kurulu, Şeker Kanunu’nun 3.maddesinde yer alan; “Nişasta kökenli şekerler için belirlenecek toplam A kotası, ülke toplam A kotasının %10’unu geçemez. Bakanlar Kurulu bu oranı, Kurumun görüşünü alarak %50’sine kadar artırmaya, %50’sine kadar eksiltmeye yetkilidir”. hükmü çerçevesinde, 2009/2010 pazarlama yılı için nişasta bazlı şeker kotasını, pancar şekeri için ayrılan kota ile ilgilendirilmeksizin %50 oranında artırmıştır.

Kanunun amaç maddesinin, “yurt içi şeker talebinin yurt içi üretimle karşılanmasına yönelik olarak Türkiye’deki şeker rejimini, şeker üretimindeki usul ve esaslar ile fiyatlandırma, pazarlama şart ve yöntemlerini belirleme....” olduğu hususu göz önüne alınarak,

- Pancar şekerinde olduğu gibi Nişasta bazlı şekerde de ithalata meydan verilmemesi veya ithalatın olabilecek en asgari düzeyde tutulması,
- Nişasta bazlı şeker üretiminde kullanılan mısırın da yurt içinde üretilmesi,
- Şeker üretiminde istikrarın sağlanması, şirket ve ülke bazında üretim kaybının önlenmesi,
- piyasaya düzenli şeker arzı, şeker fiyatlarında istikrar temin edilmesi, hususları göz önüne alınarak, Şeker Kurulu tarafından 2009/2010 pazarlama yılı için ülke toplam A kotasının %10’u olarak belirlenen Nişasta bazlı şeker kotası, %50 oranında artırılmıştır.

SORU 2- Dünyada bu kotaların %0-%1 düzeylerindeyken neden bu oranın arttırılmasına gidilmektedir?

CEVAP 2- -Soruya ilişkin Türkiye Şeker Kurumundan alınan cevabi bilgiler aşağıda yer almaktadır: Ülkemizde glukoz ve izoglukoz olmak üzere iki temel nişasta bazlı şeker türü üretilmekte olup, Şeker Kurulu tarafından Şeker Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar NBS kotası glukoz ve izoglukoz dahil tüm NBS için toplam olarak belirlenmektedir.

Dünyada şekerde kota uygulamaları ülkelere göre kullandığı/yetiştirdiği hammadde (kamış, pancar, mısır) ve kendi tarım politikalarına bağlı olarak değişmektedir. Ülkemiz gibi pancar şekeri üreticisi olan ve şeker rejimi benzerlik arz eden Avrupa Birliğinde nişasta bazlı şeker olarak sadece izoglukoza kuru madde bazında kota tahsis edilmekte, glukoz üretim ve satışı serbestçe yapılmaktadır. Dolayısıyla ülkelerin bu manada birbirleriyle kıyaslanması doğru değildir. Bununla birlikte AB-27'nin 2009/10 pazarlama yılında toplam izoglukoz kotası 690 bin tondur. AB'de uygulanan kota sisteminde izoglukoz kotası için pancar şekeri kotası ile ilişkilendirilmiş belli bir oran bulunmamakta olup, kota tahsisi, ülkelerin belli bir referans dönemdeki şeker ve izoglukoz üretim değerleri esas alınarak belirlenmektedir. Bu kapsamda, AB'de izoglukoz kotası tahsisi yapılmayan ülkeler gibi, pancar şekeri kotası tahsisi yapılmayan ülkeler de bulunmaktadır. Bu nedenle, AB ülkelerinde izoglukoz kotasının ülke toplam kotası içindeki payı, ülkeden ülkeye büyük değişkenlik göstermektedir. Halen, izoglukoz üretiminin yapıldığı ülkelerdeki izoglukoz kotasının sakaroz ve izoglukoz kotaları toplamı içindeki payı, kuru madde bazında % 1,92 (Almanya) ile %100 (Bulgaristan) arasında değişmekte olup, 27 üyeli AB'de izoglukoz kotasının her iki tür şekerle ait toplam kota içindeki payı (glukoz hariç olmak üzere) kuru madde bazında %4,92'dir.

SORU 4- Şeker tarımına yapılan bu uygulamayla bu tarımın bitirilmekte olduğunun farkında değilsiniz?

CEVAP 4- -Soruya ilişkin Türkiye Şeker Kurumundan alınan cevabi bilgiler aşağıda yer almaktadır: Yasanın tanıdığı yetki sınırları içerisinde Bakanlar Kurulu tarafından NBS kotaları pancar şekeri ile ilişkilendirilmeksizin %50 oranında artırılmış olup, bu karar, içinde bulunulan 2009/2010 pazarlama yılını kapsamaktadır. 2009/2010 pazarlama yılı şeker pancarı üretimi tamamlanarak şekerle dönüştürüldüğünden, 2010/2011 pazarlama yılı pancar taahhütleri ve ekimi tamamlandığından kararın şeker pancarı üreticilerini olumsuz etkilemesi beklenmemektedir. Nitekim, 2010 Haziran ayı itibarıyla pancar ekimi bir önceki yıla göre yaklaşık 40 bin dekar daha fazla gerçekleşmiştir. Artırıma konu pazarlama yılında ise şeker pancarı üretiminde şirketlerimizce üreticilere uygulatılan modern tarım uygulamalarının yanı sıra, yaşanan olumlu iklim koşulları nedeniyle, pancarda ülke tarihinin en yüksek kök ve şeker verimi elde edilmiş, buna bağlı olarak şeker pancarı üreticilerinin gelirleri önceki yıllara göre oldukça yüksek gerçekleşmiştir. Ülkemiz politikası gereği, şeker pancarı tarımının bitirilmesi değil, ülke şeker talebini karşılayacak ve üreticilere belirli bir gelir seviyesini sağlayacak düzeyde sürdürülebilirliği sağlanması esastır.